

Instytut Ekonomiczny
Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu

**Zasady wykonywania prac dyplomowych
w Instytucie Ekonomicznym PWSZ w Elblągu**

1. Założenia ogólne

Napisanie pozytywnie ocenionej pracy dyplomowej jest jednym z podstawowych warunków ukończenia studiów I i II stopnia i uzyskania tytułu licencjata / magistra. Pracę licencjacką / magisterską student wykonuje pod kierunkiem uprawnionego do tego nauczyciela akademickiego: profesora, doktora habilitowanego lub doktora. Praca licencjacka powinna być sprawdzianem opanowania przez studenta wiedzy zdobytej na danym kierunku studiów oraz umiejętności jej praktycznego zastosowania. Praca magisterska stanowi podsumowanie drugiego stopnia studiów.

Absolwent powinien posiadać wszechstronną wiedzę oraz zdobyć umiejętności praktyczne niezbędne do wykonywania zawodu w zakresie ukończonego kierunku studiów. Powinien być przygotowany do przeprowadzania analizy dostępnych lub tworzonych informacji wspierających podejmowanie racjonalnych decyzji osadzonych w kanonach nauk. Absolwent powinien być przygotowany do pracy w przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach (publicznych i pozarządowych) – głównie na stanowiskach operacyjnych – w kraju i za granicą. Powinien posiadać niezbędną wiedzę i umiejętności do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej. Powinien też umieć poruszać się swobodnie w europejskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej.

Praca dyplomowa powinna być oparta na literaturze przedmiotu oraz stanowić samodzielną analizę wybranej jednostki gospodarczej (przedsiębiorstwa, instytucji), jednostki administracji, sektora, zjawiska, instytucji prawnej lub wybranego procesu opartą na danych pierwotnych (badania własne) lub danych wtórnych (sprawozdania, raporty, materiały źródłowe).

Praca powinna zawierać krytyczną analizę piśmiennictwa i część empiryczną. W pracy student powinien podjąć próbę formułowania własnych ocen, poglądów oraz wniosków. Praca nie może nosić cech plagiatu; niedopuszczalne są zbyt długie cytowania,

nadmierne eksploatowanie jednego źródła (pracy jednego autora). Wyklucza się wykorzystywanie (przepisywanie, także ze zmianami redakcyjnymi) cudzego tekstu – bez podawania źródła.

2. Rodzaje prac dyplomowych

Praca dyplomowa jest podsumowaniem kilkuletniego okresu nauki studenta i jednym z najistotniejszych elementów składających się na ostateczną ocenę egzaminu dyplomowego.

W zależności od rodzaju studiów wyróżniamy następujące rodzaje prac dyplomowych: praca licencjacka, praca magisterska oraz praca dyplomowa na studiach podyplomowych. Praca licencjacka w Instytucie Ekonomicznym PWSZ w Elblągu wykonywana jest na III i IV roku studiów licencjackich. Praca magisterska jest przygotowywana na II i III semestrze studiów drugiego stopnia.

3. Cel i zadania pracy dyplomowej

Wykonanie pracy i złożenie egzaminu jest uwieńczeniem kilkuletnich wysiłków nad opanowywaniem materiału przewidzianego w programie studiów. Ma więc ona do spełnienia wielorakie zadania dydaktyczne:

- ma zakończyć proces kształcenia studenta w myśleniu naukowym przy rozwiązywaniu zagadnień z zakresu różnych dziedzin w zakresie kierunku studiów,
- powinna wdrożyć studenta do praktycznego posługiwania się wiedzą nabytą w czasie studiów,
- powinna przygotować studenta do samodzielnego rozszerzania zasobu wiedzy przez studiowanie i śledzenie najnowszych osiągnięć nauki w danej specjalności,
- powinna nauczyć studenta i pogłębić jego umiejętności uzasadniania problemów naukowych, posługiwania się metodami naukowymi, opracowywania i przetwarzania materiałów liczbowych oraz wykrywania związków i zależności między analizowanymi zjawiskami,
- powinna spełniać cel dydaktyczny i praktyczny, a mianowicie powinna być: obiektywna, twórcza oraz oparta na wiarygodnych danych źródłowych,
- problem badawczy będący przedmiotem pracy powinien dotyczyć szeroko pojętych aspektów wybranego fragmentu rzeczywistości, powinien zawierać praktyczne aspekty związane z funkcjonowaniem gospodarki i jej otoczenia (jednostek samorządu przedsiębiorstw, organizacji, instytucji publicznych i pozarządowych). W części

empirycznej pracy student powinien wykorzystać doświadczenia i wiedzę zdobytą w trakcie odbytej praktyki zawodowej.

4. Ustalenie problematyki badawczej i zasady pracy na seminariach:

- problematyka pracy badawczej powinna uwzględniać zainteresowania naukowe zarówno dyplomanta, jak promotora,
- przedstawienie przez prowadzącego seminarium wykazu tematów wynikających ze specjalizacji, z planu badawczego jednostki i zainteresowań promotora,
- wybór tematów przez studentów i wstępne konsultacje z promotorem,
- aktywność studentów podczas wybierania tematów prac dyplomowych,
- popularność tematów,
- zasady przy ustalaniu tematu i jego zakresu (tematy konkretne i szerokie),
- temat powinien nawiązywać do: środowiska studenta, praktyk, specjalności, pracy,
- bazą tematyczną może być:
  - nieznanne zjawisko ekonomiczne, prawne, społeczne,
  - wykrycie prawidłowości lub potwierdzenie już istniejącej,
  - uporządkowanie lub skompletowanie czegoś, co już istnieje, a nie zostało uporządkowane,
  - sprawdzenie metody badawczej,
- rola promotora nie kończy się na wyznaczeniu tematu pracy, powinien on „wzbudzać” zainteresowanie i twórcze zaangażowanie studenta w pracę badawczą.
- Problem badawczy będący przedmiotem pracy powinien zasadniczo dotyczyć szeroko pojętych aspektów wybranego fragmentu rzeczywistości. Jego analiza w pracy licencjackiej powinna mieć charakter omówienia dostępnej literatury i wyników badań innych autorów lub też własnego empirycznego badania. W przypadku pracy magisterskiej problem powinien odnosić się do większej ilości zjawisk, przedstawiony na tle innych uwarunkowań, ale także omówiony w dłuższej perspektywie czasowej. Wyrazem tego powinno być wykorzystanie w pracy odpowiednio dobranej literatury w liczbie nie mniejszej niż 20–25 pozycji w pracy licencjackiej, a w liczbie nie mniejszej niż 35-40 w pracy magisterskiej.

5. Temat pracy

Temat pracy powinien posiadać cechy istotności i aktualności oraz odpowiadać treściom zawartym w pracy. Przy ustalaniu tematu pracy powinno się brać pod uwagę kierunek studiów, zainteresowania naukowe studenta i promotora, profil naukowy Instytutu Ekonomicznego oraz wybraną przez studenta specjalność studiów. Zaleca się, aby tematy prac licencjackich i magisterskich wiązały się z praktyką i miały charakter empiryczny. Sformułowanie tematu powinno mieć charakter problemowy.

Treść pracy należy pisać bezosobowo lub w trzeciej osobie liczby pojedynczej (np. autorka podjęła się omówienia). Nie stosuje się pierwszej osoby liczby pojedynczej. Realizacja typowego tematu pracy dyplomowej wymaga zapoznania się z kilkoma, i to najczęściej dość różnymi, aspektami. Po określeniu głównych bloków swojej pracy należy rozpocząć etap gromadzenia informacji. Mowa tu nie tylko o wyszukaniu bibliografii, ale również o zapoznawaniu się z nią i o porządkowaniu zdobywanej wiedzy. Dopiero po oswojeniu się z tematem, zapoznaniem z bibliografią i teorią można wyrobić sobie wstępną wizję pracy: jaka będzie liczba rozdziałów, jaka będzie ich zawartość, które zagadnienia koniecznie należy opisać, a które można ominąć, jakich technik i metod należy użyć itp. Na etapie gromadzenia danych dobrze jest porządkować zdobyte materiały i sortować je wg kategorii. Potem materiały te zostaną użyte jako źródła bibliograficzne w poszczególnych rozdziałach. Należy również zadbać o zabezpieczenie wszystkich znalezionych źródeł, tak aby można było do nich wrócić w dowolnej chwili. A bez źródła nie można jej użyć w pracy.

Wizja pracy rodzi się przeważnie powoli i dość długo. Warto nie spieszyć się na tym etapie, aby w przyszłości nie pojawiła się konieczność jakichś istotnych zmian w strategii, metodologii, czy treści pracy. Dyplomant sam powinien ocenić, a rolę promotora jest niesienie pomocy w tym zakresie, czy jego wizja jest już spójna i czy to, co chce osiągnąć, będzie zgodne z tematem pracy i będzie na odpowiednio wysokim poziomie. Szczegóły będą się niejednokrotnie zmieniać i ewoluować w miarę wzrostu wiedzy i doświadczenia dyplomanta.

6. Wybór tematu

Wybór tematu pracy dyplomowej powinien być związany z indywidualnym hobby, doświadczeniem lub też konkretnymi możliwościami studenta. Jeśli znajdzie on ciekawy temat, będzie realizował go z chęcią i zapałem, niezależnie od osoby promotora. Zdarza się też, że student posiada jakieś konkretne umiejętności (np. pracuje lub pracował w jakiejś branży produkcyjnej czy biznesowej) lub możliwości (np. ktoś w rodzinie posiada własną

firmę) i chce je wykorzystać. Jest to podejście jak najbardziej właściwe, gdyż w przypadku podjęcia się tematu zgodnego z zainteresowaniami lub doświadczeniem student będzie zaczynał z poziomu, na którym wiedza i umiejętności są większe od przeciętnej. Pracę wykona się znacznie szybciej i łatwiej. Analogicznie lepsze warunki będzie miał student, który posiada wsparcie ze strony jakiejś firmy. We wszystkich omawianych tu przypadkach student nie musi czekać na odpowiadający mu temat pracy dyplomowej. Znacznie lepszą taktyką będzie odpowiednio wczesne przemyślenie potencjalnego tematu pracy i skonsultowanie go z przyszłym promotorem.

7. Struktura i konstrukcja pracy

Zaleca się następującą strukturę pracy dyplomowej:

- strona tytułowa – wzór strony tytułowej w załącznikach,
- spis treści – umieszcza się w nim wszystkie części składowe pracy dyplomowej z wyraźnym podziałem na rozdziały i podrozdziały, z dokładnym podaniem stron, od których się zaczynają – wzór spisu treści w załączniku,
- wstęp (wprowadzenie) – należy w nim w szczególności podać uzasadnienie wyboru tematu oraz cel i metodykę badań (jeśli w pracy nie wyodrębniono oddzielnego rozdziału metodycznego); wstęp jest takim wprowadzeniem do pracy, które przekonuje jej odbiorcę, że podjęty problem może być jej tematem (w tej części nie opisujemy rozdziałów),
- założenia metodyczne badań – należy w nich uwzględnić cele, hipotezy oraz szczegółowe pytania (problemy) badawcze, zakres badań, źródła informacji (literaturę) oraz zastosowane w pracy metody i techniki badawcze; część metodyczna przy rozwiniętej treści może stanowić osobny rozdział lub może być zamieszczona we wstępie pracy, albo stanowić podrozdział części empirycznej,
- rozdziały teoretyczne – w treści pracy student powinien wykazać się wszechstronną wiedzą dotyczącą badanego problemu oraz znajomością aktualnej literatury przedmiotu z uwzględnieniem także źródeł zagranicznych,
- rozdziały badawcze – opisujące wyniki badań i analiz, związane z tytułem pracy, nawiązujące do poprzedniej części pracy, o charakterze bardziej teoretycznym,
- podsumowanie i wnioski/wnioski – należy wskazać na stopień realizacji celów badań oraz ocenić zweryfikowanie hipotez badawczych i sformułować wnioski wynikające z badań,

- zestawienie literatury,
- aneks (w razie potrzeby, ewentualnie),
- objętość pracy licencjackiej zależy od przedmiotu badań oraz rodzaju pracy (teoretyczna czy empiryczna), zastosowanej metodyki; zaleca się, aby liczyła ona od 50 do 60 stron, w wypadku pracy magisterskiej od 60 do 80 stron,
- poszczególne części pracy powinny pozostawać we właściwej proporcji wynikającej z tematu pracy i zastosowanej metodyki,
- szczegółowe wymagania, swoiste dla problematyki badawczej realizowanej w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Uczelni mogą być określone przez te jednostki.